

Sygn. akt I CZ 69/13

POSTANOWIENIE

Dnia 19 września 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Agnieszka Piotrowska

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku Wydawnictw [...]

o zmianę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 19 września 2013 r.,

zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Okręgowego w W.

z dnia 23 kwietnia 2013 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2013 r. Sąd Okręgowy w W. odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawcy Wydawnictw [...] od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 16 stycznia 2013 r. Postanowieniem tym Sąd Okręgowy oddalił zażalenie wnioskodawcy na postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 13 listopada 2012 r. Odrzucenie skargi kasacyjnej nastąpiło ze względu na uznanie przez Sąd Okręgowy jej niedopuszczalności wynikającej z tego, że odrzucony przez Sąd Rejonowy wniosek nie dotyczył ani wpisu ujawniającego w rejestrze podmiot podlegający rejestracji, ani wpisu usuwającego z tego rejestru podmiot tam ujawniony (art. 519¹ § 3 k.p.c.).

W zażaleniu wnioskodawca działający poprzez likwidatorów zarzucił zaskarżonemu postanowieniu naruszenie art. 519¹ § 3 k.p.c. i wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione.

Wniosek o otwarcie likwidacji uzupełniającej likwidację spółki akcyjnej związany był z ujawnieniem się majątku nieobjętego sukcesją uniwersalną, jaka cechuje połączenie spółek na podstawie art. 493 § 2 k.s.h., a więc bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego spółki przejmowanej. Ujawnienie się takiego majątku, a w sprawie chodziło o nieruchomość będącą przedmiotem użytkowania wieczystego zmusza do rozważenia, w jaki sposób uporządkować stan prawny wnioskodawcy i nieruchomości, mającej określony status prawny.

Jeżeli przyjmie się punkt widzenia zaprezentowany przez Sądy w toku instancji, to względy formalne, wynikające z wąskiego odczytania „sprawy o wpis lub wykreślenie z rejestru podmiotu podlegającego rejestracji”, o jakich mowa w art. 519¹ § 3 k.p.c., uniemożliwiłyby rozstrzygnięcie powstałej kwestii prawnej, a do tego drogą wykładni przepisu nie powinno się doprowadzać. Można posłużyć się koncepcją, zawartą w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2007 r. w sprawie III CZP 143/06 (OSNC 2007, nr 11, poz. 166), w której stwierdzono, że jeżeli po wykreśleniu z rejestru spółki z ograniczoną odpowiedzialnością okaże

się, że pozostała po niej część majątku nieobjęta likwidacją, dopuszczalne jest ustanowienie likwidatora w celu dokończenia likwidacji. Za podstawę prawną w drodze analogii przyjęto przepisy k.s.h. o likwidacji spółki w organizacji, co przenosząc na grunt spółki akcyjnej oznacza zastosowanie wskazywanego w zażaleniu art. 326 § 1 k.s.h.

Kierując się zapatrywaniem powołanej uchwały Sądu Najwyższego nie można uważać, że po wykreśleniu spółki kapitałowej z rejestru przedsiębiorców, wobec nie objęcia części jej majątku postępowaniem likwidacyjnym ma się do czynienia z podmiotem nieistniejącym, a zatem takim, którego nie może już dotyczyć sprawa o wpis lub jego wykreślenie, według art. 519¹ § 3 k.p.c. Pozostanie niezlikwidowanego majątku spółki świadczy o przedwczesnym zakończeniu likwidacji i konieczności jej ponownego podjęcia, z wyznaczeniem likwidatora (likwidatorów) i wpisania tej okoliczności do rejestru przedsiębiorców w odniesieniu do konkretnej spółki. Mimo wcześniejszego wykreślenia ma więc ona zdolność likwidacyjną, będącą odzwierciedleniem zdolności prawnej na tym etapie ujawnienia się spółki, a także zdolność sądową w zakresie dokończenia likwidacji. Domaganie się wpisania likwidatorów oznacza uprawnienie z zakresu wpisu do rejestru podmiotu podlegającego rejestracji, który ze względu na jedną przyczynę prawną podlega wykreśleniu (pierwszy wniosek skarżących), a z uwagi na drugą przyczynę - podlega wykreśleniu tego wykreślenia i wpisaniu likwidatora (likwidatorów), co zawiera drugi wniosek pełnomocników wnioskodawcy. Jest to więc sprawa, która może być przedmiotem postępowania kasacyjnego, stosownie do art. 519¹ § 3 k.p.c.

Zwrócić należy jednak uwagę, co powinien był już uczynić Sąd Okręgowy, i wyprowadzić z tego odpowiednie wnioski, że w aktach sprawy znajduje się uchwała walnego zgromadzenia Spółki, będącej wnioskodawcą podjęta dnia 3 września 2012 r. w formie aktu notarialnego (k. 3350), mocą której powołano likwidatorów występujących w wymienionej sprawie, w sytuacji gdy wnioskująca Spółka została wykreślona z KRS już dnia 17 listopada 2010 r. Sąd Najwyższy do kwestii tej się nie odniósł, rozpoznając zażalenie w jego granicach.

Z tych względów na podstawie art. 394¹⁵ § 1 zdanie pierwsze w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. należało uchylić zaskarżone postanowienie.

jw